

Návrh na konání místního referenda Jablonec bez hazardu

Statutární město Jablonec nad Nisou
Mírové náměstí 3100/19
467 51 Jablonec nad Nisou

V Jablonci nad Nisou dne 18. září 2017

Návrh na konání místního referenda

Ve smyslu § 10 zákona č. 22/2004 Sb., o místním referendu a změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů

Přípravný výbor pro konání místního referenda tímto oznamuje, že v souladu se zákonem č. 22/2004 Sb., o místním referendu a změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů (dále jen „zákon o místním referendu“), shromáždil veškeré náležitosti a žádá o vyhlášení místního referenda.

Označení území, na němž se konání místního referenda navrhuje: statutární město Jablonec nad Nisou

Navržený termín konání místního referenda: 12. a 13. ledna 2018 při 1. kole volby prezidenta republiky

Přesné znění otázky navržené k rozhodnutí v místním referendu:

Souhlasíte s tím, aby město Jablonec nad Nisou, z důvodu ochrany veřejného pořádku a zvýšení bezpečnosti ve městě, učinilo veškeré možné kroky ve své samostatné působnosti k bezodkladnému zamezení provozu výherních hracích přístrojů, interaktivních videoloterních terminálů, centrálních a lokálních loterních systémů a dalších loterií uvedených v § 2 písm. e), g), j), l), m) bod 2 a n) a § 50 odst. 3 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, a totalizátorových her a technických her uvedených v § 3 odst. 2 písm. c) a e) zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách? ANO/NE

Odůvodnění návrhu:

Hazardní hry jsou druhem zábavní činnosti, s jejímž provozem je spojen jeden z podstatných celospolečenských negativních jevů a negativních fenoménů dnešní doby – herní závislost, neboli gamblerství či patologické hráčství. Důvodů, proč by měla obec usilovat o regulaci hazardních her, je mnoho. V této souvislosti je možné odkázat na metodiku Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti při Úřadu vlády, která patologické hráčství definuje jako „časté, opakované epizody hráčství, které v životě jedince dominují a vedou k poškození sociálních, pracovních, materiálních a rodinných hodnot a k zadluženosti.“

Dopady škodlivého hráčství na komunitu a společnost pak definuje takto: „Kromě přímých dopadů hráčství na blízké osoby patologického hráče lze identifikovat také širší negativní souvislosti provozování sázkových her pro bezprostřední okolí a celou společnost. Provozování sázkových her může ohrožovat životní prostředí obyvatel, bezpečnost, veřejný pořádek a veřejné zdraví. [...] byly identifikovány následující dopady: rušení veřejného pořádku v okolí provozoven, hraní osob – příjemců sociálních dávek, výskyt provozoven v sociálně vyloučených lokalitách nebo v jejich okolí, násilná trestná činnost v provozovnách nebo v jejich okolí, majetková kriminalita v provozovnách nebo v jejich okolí, provozování prostituce v blízkosti provozoven, účast osob mladších 18 let na hře, nalévání alkoholu osobám mladším 18 let, výskyt opilosti v provozovnách, nadměrná konzumace drog v provozovnách nebo jejich okolí, drogová kriminalita v provozovnách nebo v jejich okolí. Specifickou otázkou jsou dopady na sociálně vyloučené lokality.“

V Jablonci nad Nisou se nemusíme setkávat se všemi zmíněnými dopady, pozorovatelné jsou však následující:

Provoz hracích automatů v nyníjších 11 jabloneckých kasinech negativně ovlivňuje život a podnikatelské prostředí v jejich širokém okolí i v celém Jablonci nad Nisou

Hrací provozovny mění charakter nejen centra města, kde jich je nejvíce, ale i okolí kasin mimo centrum. Klesá cena nemovitostí v sousedství kasin, protože lidé nechtějí bydlet natož podnikat vedle kasina, pravidelně se potýkat s nepořádkem, vandalstvím, drobnou kriminalitou, být rušeni opilými a zoufalými hráči a vystavovat své děti zvýšenému riziku. Na druhou stranu si provozovatelé kasin mohou dovolit platit nezdravě vysoké nájmy a významně tak pokrývují trh s nájmy komerčních prostor. Přítomnost kasin je jedním z důvodů, proč Jablonečané tráví stále méně času v centru města, kde je největší koncentrace obchodů a služeb. To se projevuje utlumením poptávky po zboží a službách od místních obchodníků. Fenomén vyliďnění centra města tak kromě obchodních center významně prohlubuje také existence kasin.

Hrací automaty odvádí peníze pryč z města – klesá kupní síla obyvatel i prosperita celého města

Každá koruna do rozpočtu města získaná z hazardu je vykoupena pěti korunami prohranými v místních kasinech. Jablonečané v nich ročně prohrají až 100 mil. Kč. Zhruba 80 mil. Kč putuje na účty hazardních společností úplně mimo Jablonecko, z velké části do zahraničí. O tyto peníze, které by jinak Jablonečané použili mj. na nákup místního zboží a služeb, tak Jablonec přichází bez jakékoli pozitivní protihodnoty. Tedy opět negativní dopad na místní podnikatele a obchodníky v podobě snížené poptávky po jejich produktech. Jen zbylá pětina z prohraných peněz se vrací do rozpočtu města, aby mohl řešit dopady hazardu. Místo toho město peníze rozdává na bohudlé účely (sport, kultura, nemocnice apod.), aby existenci kasin ospravedlnilo.

Kasina způsobují celkový úpadek veřejného prostoru

V širokém okolí kasin jsou běžné znečištění, hluk a vandalství. Samotná kasina se zatmavenými výlohami jsou obzvláště v historickém centru města nedůstojné. Samotný příjezd do města od Prahy U Zeleného stromu je velmi nereprezentativní. Tato místa pak obyvatelé raději obcházejí obloukem a navíc negativně působí na cestovní ruch a prostředí pro podnikání.

Hrací automaty zvyšují kriminalitu na území města

Je prokázáno, že fenomén hazardního hraní je úzce spjatý s krádežemi a jinou majetkovou trestnou činností, zadlužeností, zpronevěrami, alkoholismem, drogovou závislostí a v neposlední řadě se zneužíváním sociálních dávek. Rizika hazardu jsou enormní a městu generují zvýšené náklady na zajištění bezpečnosti a pořádku, na prevenci a léčbu závislostí a na řešení sociálních problémů gamblerů a jejich rodin.

Hrací automaty ničí životy spoluobčanů

Hazardní hraní je psychická závislost. Postižení lidé se dostávají do stavu nepřičetnosti, kdy potřebují hrát „za každou cenu“ a peníze si obstarávají všemožnými způsoby. Jejich tragický osud tak většinou postihuje celou rodinu, přátele a známé a v konečném důsledku celé jejich široké okolí. Pravděpodobnost vzniku závislosti je prokazatelně o to vyšší, čím dostupnější a bližší je herní provozovna.

Hrací automaty představují nejnebezpečnější formu hazardu

Dvě třetiny všech problémových hazardních hráčů, kterých se v české populaci vykytuje kolem 2 %, tvoří hráči hracích automatů. Ti také generují 55 % celkových proher ze všech loterií.

Bez hracích automatů se jednoduše žije i podniká lépe

Příjmy z hazardu tvoří jen 1,6 % rozpočtu Jablonce nad Nisou. To není natolik významný podíl, aby vyvážil všechny související negativní vlivy: zvýšenou kriminalitu, ohrožení dětí, zničené životy závislých hráčů a jejich rodin a zhoršené podnikatelské prostředí. Kvalita života a prostředí ve městě je vyšší bez hracích automatů.

Předmětem referenda je úplný zákaz provozu všech druhů hracích automatů (technické a totalizátorové hry) na území města. Tyto hry představují nejproblematičtější formu hazardu, která generuje dvě třetiny patologických hráčů v léčbě. Přípravný výbor referenda nepožaduje omezení živé hry v kasinech (ruleta, poker, blackjack, kostky aj.), která oproti automatům generuje jen 6 % léčených hráčů a nepředstavují tedy tak enormní riziko. Omezení by se nevztahovalo ani na turnaje malého rozsahu, kurzové sázky, loterie, bingo a tombolu. Nešlo by tedy o hazardní prohibici, jak někteří lidé toto opatření prezentují, ale o nulovou toleranci hracích automatů.

Cílem přípravného výboru je uspořádat referendum při prvním kole volby prezidenta republiky 12. a 13. ledna 2018, aby mělo šanci dosáhnout 35% účasti nutné pro jeho platnost, a aby lidé nemuseli zbytečně chodit dvakrát do volebních místností. Termín mimo volby je krajně nevhodný, protože s vysokou mírou pravděpodobnosti by se nedostavilo potřebných 35 % oprávněných voličů. Doposud jedinými obcemi nad 10 tisíc obyvatel, kde bylo referendum platné a závazné, byla Plzeň a Praha 7, kde se referenda konala při posledních prezidentských volbách. Volební účast při prezidentských volbách v roce 2018 se očekává kolem 60 %.

Referendum je pro členy přípravného výboru posledním možným krokem, jak dosáhnout cíle, o který usilují přes tři roky. Již před posledními volbami do zastupitelstva města totiž usilovali o vypsání referenda z vlastní vůle zastupitelstva, aby po volbách nedošlo k prolomení zákazu heren a kasin, jak se tomu nakonec skutečně stalo.

Odhad nákladů spojených s provedením místního referenda a realizací rozhodnutí přijatého v místním referendu a způsob jejich úhrady z rozpočtu statutárního města Jablonec nad Nisou:

Přípravný výbor odhaduje, že uspořádáním místního referenda podle návrhu přípravného výboru vzniknou městu náklady ve výši cca 900 tis. Kč. Náklady budou tvořeny zejména následujícími položkami: tisk hlasovacích lístků, odměna členům hlasovacích komisí, nájem hlasovacích místností a nákup druhého setu hlasovacího vybavení. Konkrétní částka bude obci známa z její úřední činnosti. Náklady by měly být uhrazeny z daňových příjmů města, konkrétně např. z „klasické“ rezervy města.

Způsob krytí výpadku příjmů města z hazardních her díky realizaci souhlasného rozhodnutí v referendu:

Odsouhlasením a realizací souhlasné odpovědi na otázku položenou v referendu by došlo ke každoročnímu výpadku příjmů rozpočtu města plynoucích z hazardních her. Rozpočet na rok 2017 počítá s příjmy z hazardních her ve výši 14 mil. Kč. Podle odpovědi na interpelaci vznesenou na Ing. Miloše Veleho, náměstka primátora, vzrostou daňové příjmy města od roku 2018 díky novele zákona o rozpočtovém určení daní, která byla schválena v roce 2017, na každého občana města o cca 666 Kč ročně, což představuje na celé město více než 30 mil. Kč ročně. Navrhujeme proto pokrýt bezprostřední výpadek příjmů města z hazardních her ze zvýšených příjmů, které bude od roku 2018 město dostávat od státu díky výše zmíněné novele.

Současně je třeba konstatovat, že díky ukončení provozu hracích automatů dojde ve městě k pozitivním změnám, které se nejviditelněji projeví v centru města na kultivaci a zatraktivnění veřejného prostoru, což oživí centrum a přitáhne do něj obchodníky, občany a návštěvníky. Podpoří se tím cestovní ruch a prosperita města. Kromě toho bude mít realizace souhlasného rozhodnutí dlouhodobě pozitivní efekt na snížení kriminality, nižší náklady na sociální služby pro gamblery a jejich rodiny a eliminaci negativních sociálně-patologických jevů. Finanční efekt však nelze přesně vyčíslit, protože hazardní hraní má dalekosáhlé a dlouhodobé dopady na celé město.

Označení zmocněnce z členů přípravného výboru:

- Bc. Anna Strnadová, úkony zmocněnce jsou pro přípravný výbor závazné

narozena 27. 7. 1993, trvale bytem Josefa Hory 4081/25, Jablonec nad Nisou, Mšeno nad Nisou

Přípravný výbor:

- Bc. Anna Strnadová

narozena 27. 7. 1993, trvale bytem Josefa Hory 4081/25, Jablonec nad Nisou, Mšeno nad Nisou

- Ing. Jakub Macek

narozen 26. 9. 1986, trvale bytem F. L. Čelakovského 4278/7, Jablonec nad Nisou, Mšeno nad Nisou

- Mgr. Jaroslav Šída

narozen 16. 2. 1979, trvale bytem Boženy Němcové 3666/22, Jablonec nad Nisou, Mšeno nad Nisou

Vlastnoruční podpisy členů přípravného výboru

.....

Bc. Anna Strnadová

.....

Ing. Jakub Macek

.....

Mgr. Jaroslav Šída